

Luster kommunestyre – inntektssystemet og Kostra

Kåre Træen

Marit Lunde

Statsforvaltaren i Vestland

18.01.2024

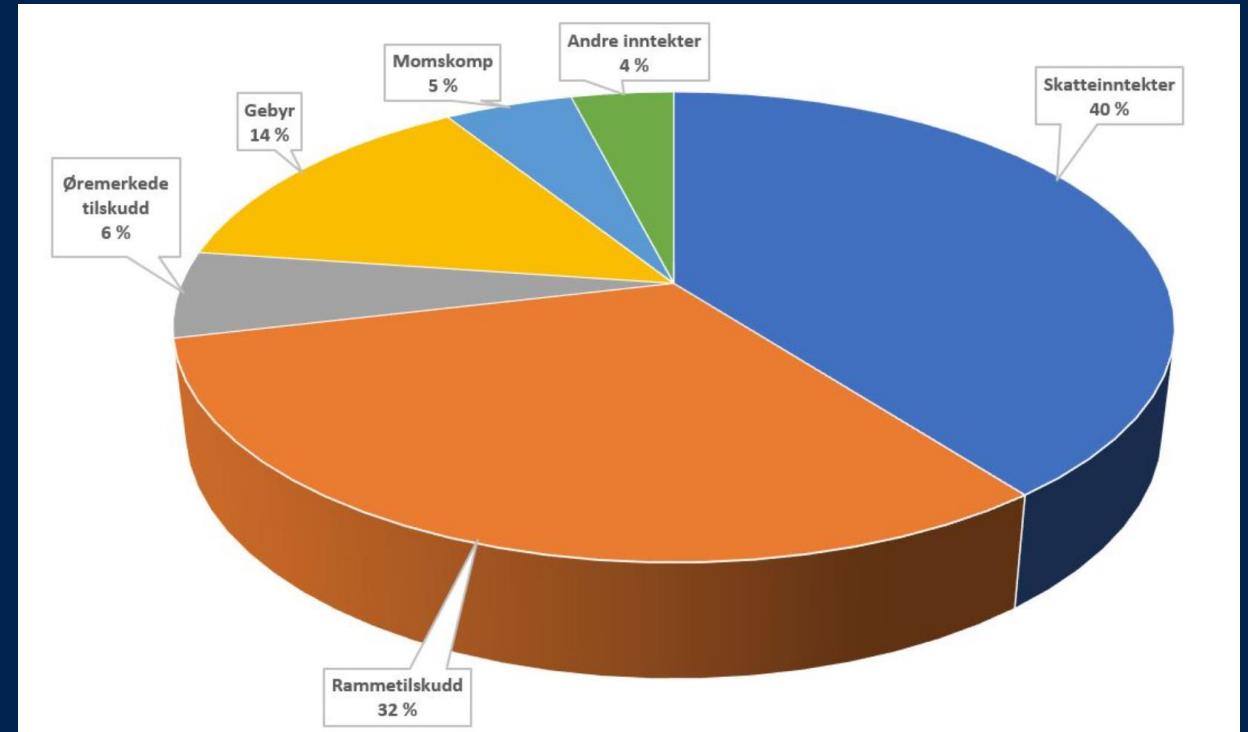

Inntektssystemet – formål

- Fordelar kommunanes frie inntekter
 - skatteinntekter og rammetilskot
- Overordna formål å bidra til at kommunane kan gje eit **likeverdig** tenestetilbod til innbyggjarane
- Utjamnar
 - ufrivillige kostnadsforskjellar fullt ut
 - skatteinntekter delvis

Finansiering av kommunesektoren

Statsbudsjettet 2024 og frie inntekter

Vekst frie inntekter

5,1
mrd

Demografi og pensjon

4,9
mrd

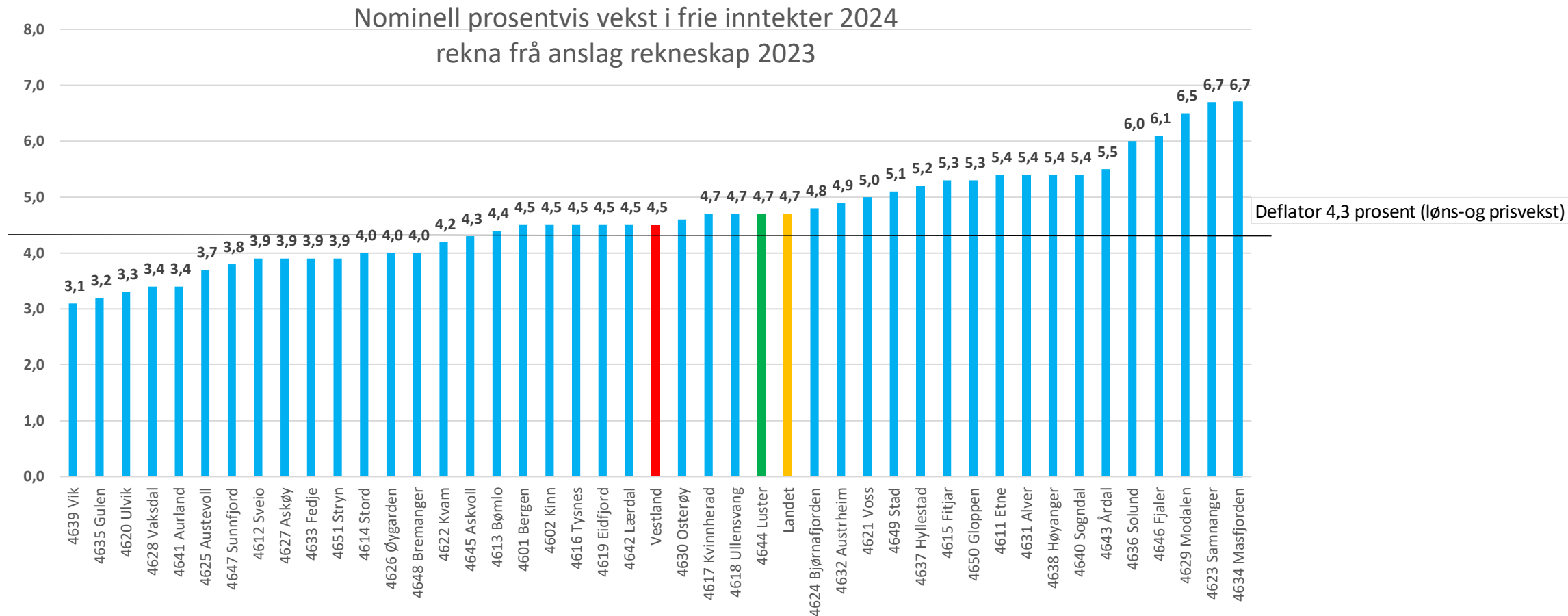
Styrka tenestetilbod

0,25
mrd

Statsbudsjettet 2024

Inntektssystemet...

Demografi, sosiale og strukturelle tilhøve:

- Innbyggjartilskot
 - utgiftsutjamninga
 - korreksjonsordning for statlege og private skular
- Saker med særskild fordeling
- INGAR (inntektsgarantiordninga)
- Skjønnstilskot

Politiske målsetjingar:

- Skattedelen av samla inntekter
- Skatteutjamninga
- Distriktstilskot
- Regionsentertilskot
- Veksttilskot
- Storbytilskot
- Inndelingstilskot

Utgiftsutjamning

- ulikt behov for tenester mellom kommunane
- kostnadsforskjellar
- omfordeling av innbyggjartilskotet etter ulik
 - ✓ alderssamansetjing
 - ✓ geografi
 - ✓ levekår
- likeverdige tenester

		HELE LANDET		LUSTER		Bruk av folketall 1.7.2023		Endring fra foregående år 1000 kr	
		Vekt	Antall	Antall	Utgifts- behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj kr per innb 1000 kr		
→	0-1 år	0,0058	107 155	112	1,0783	0,05 %	29	157	167,4
	2-5 år	0,1348	227 495	257	1,1654	2,23 %	1 447	7 735	-680,1
	6-15 år	0,2527	644 583	638	1,0211	0,53 %	346	1 849	1 377,6
	16-22 år	0,0241	456 837	462	1,0433	0,10 %	68	362	-298,2
	23-66 år	0,1081	3 173 134	2 791	0,9074	-1,00 %	-650	-3 472	-160,4
	67-79 år	0,0605	653 532	728	1,1492	0,90 %	586	3 130	205,8
→	80-89 år	0,0806	205 264	284	1,4273	3,44 %	2 235	11 947	791,3
	over 90 år	0,0403	46 056	73	1,6352	2,56 %	1 661	8 878	833,1
	Basistillegg	0,0163	275	0,8487	3,1842	3,56 %	2 310	12 349	673,6
	Sone	0,0103	21 599 834	46 651	2,2281	1,26 %	821	4 387	136,0
→	Nabo	0,0103	9 877 360	18 044	1,8846	0,91 %	591	3 160	173,6
	Landbrukskriterium	0,0019	1	0,0056	5,7957	0,91 %	591	3 160	-163,2
	Innvandrere 6-15 år ekskl Skar	0,0067	54 481	44	0,8332	-0,11 %	-73	-388	50,2
	Flyktninger uten integreringsst	0,0078	183 480	82	0,4611	-0,42 %	-273	-1 458	353,8
	Dødlighet	0,0474	41 670	35	0,8665	-0,63 %	-411	-2 195	-986,8
	Barn 0-15 med enslige forsørge	0,0168	149 356	100	0,6907	-0,52 %	-337	-1 802	672,4
	Lavinntekt	0,0105	257 338	206	0,8258	-0,18 %	-119	-634	180,8
	Uføre 18-49 år	0,0060	124 228	97	0,8055	-0,12 %	-76	-405	-186,1
	Opphopningsindeks	0,0088	118	0,0333	0,2919	-0,62 %	-404	-2 161	350,2
	Aleneboende 30 - 66 år	0,0180	515 435	406	0,8126	-0,34 %	-219	-1 170	-16,8
→	PU over 16 år	0,0507	20 482	34	1,7125	3,61 %	2 344	12 530	-394,2
	Ikke-gifte 67 år og over	0,0474	398 431	485	1,2558	1,21 %	787	4 205	523,1
	Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0163	43 634	30	0,7063	-0,48 %	-311	-1 660	-1 098,6
	Innbyggere med høyere utdan	0,0179	1 567 840	1 214	0,7988	-0,36 %	-234	-1 249	-185,0
	1 Kostnadsindeks	1,0000			1,16507	16,51 %	10 712	57 255	2 319
(Tillegg/trekk kr pr innb.)							Alle tall i 1000 kr		
2 Tillegg/trekk (omfordeling) for kommunen i 1000 kr							57 255		
3 Nto.virkn. statl/priv. skoler							3 978		
4 Sum utgiftsutj. mm (2+3)							61 233		
Gjennomsnittlig beregnet utgiftsbehov i kr pr innbygger:							64 893		

Korreksjonsordning for statleg og private skular

- Trekk for elevar i private skular som kommunen ikkje har utgifter for
 - Luster kommune har ikkje elevar i private eller statlege skular
- Landssum i trekk blir fordelt ut att gjennom inntektssystemet
 - etter kommunanes andel av berekna utgiftsbehov
- Kommunar som har fleire elevar utanom den kommunale grunnskulen enn landsgjennomsnittet får netto trekk
 - trekket er større enn det som blir tilbakeført

Tilskot med særskild fordeling

Luster:

- Grunnskuletilskot
 - per kommunal grunnskule (kr 541 000 per skule)
- Kompensasjon ansvarsovertaking barnevern
- Helsestasjon/skulehelseteneste
- Redusert maksimalpris barnehagen

Inntektsgarantiordninga (INGAR)

- overgangsordning for å sikre at kommunar ikkje får for stor nedgang i inntektene frå eit år til det neste
 - utvikling i rammetilskotet skal ikkje vere meir enn kr 400 per innbyggjar under landsgjennomsnittet
 - inntektsutvikling under dette nivået blir kompensert
 - alle kommunar er med å finansiere ordninga gjennom eit like stort trekk per innbyggjar
 - Luster har ein høgare vekst enn landsgjennomsnittet frå 2023 til 2024
 - Luster netto finansierer ordninga med kr 390 000

Regionalpolitiske tilskot

Distriktstilskot Sør-Noreg

- Distriktsutfordringar målt etter distriktsindeksen
 - kommunar under 3200 innbyggjar
 - tilskot per kommune
 - kommunar over 3200 innb.
 - tilskot per kommune og per innbyggjar
 - skatteinntekt under 120 prosent

Regionsentertilskot

- Kommunar som slo seg saman
 - over 8000 innbyggjarar
 - sats per innbyggjar og dels per kommune

Veksttilskot

- Kommunar som har særleg høg folkevekst

Storbytilskot

- Seks største byane

Skjønnskot

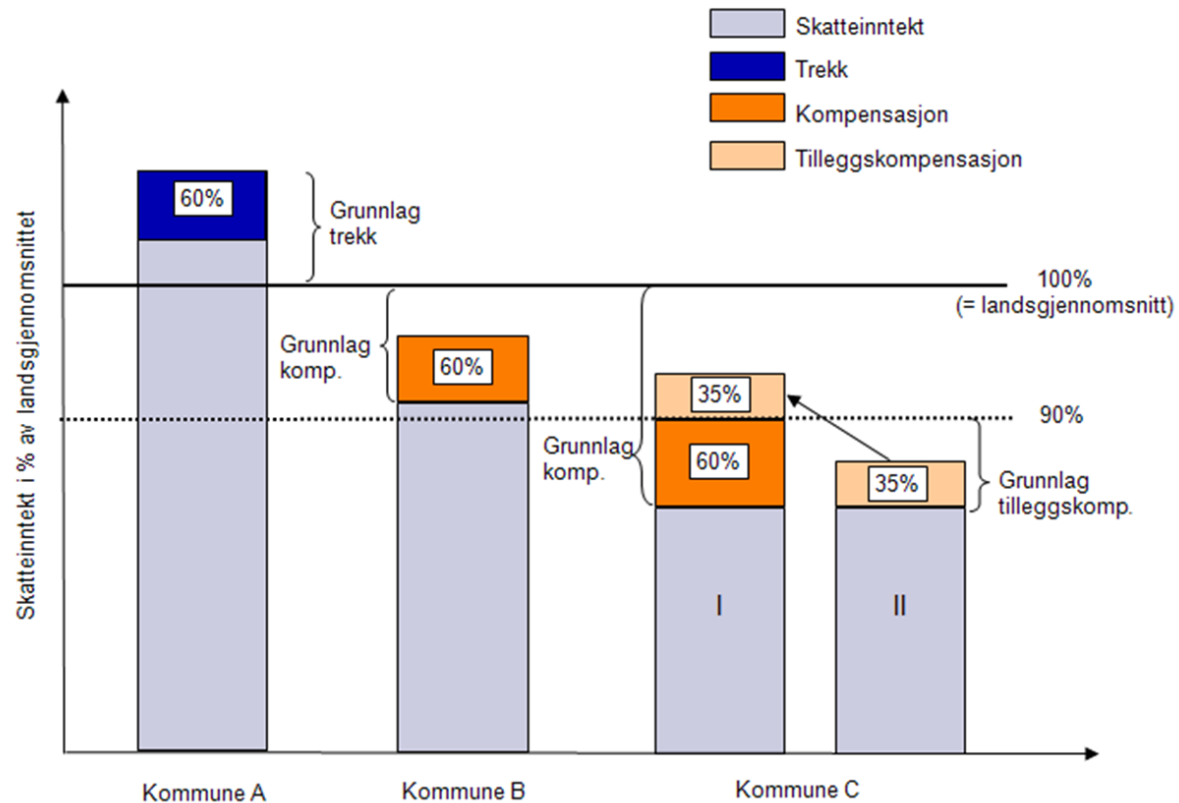
- Kompensere kommunar for spesielle lokale tilhøve som ikkje blir fanga opp i den faste delen av inntektssystemet
 - fylkesrammer som statsforvaltarane fordelar – Vestland 139 mill.
 - ordinære skjønnsmidlar til kommunane i statsbudsjettet 109,1 mill. kroner
 - fornyings- og innovasjonsprosjekt 15 mill. kroner
 - til seinare fordeling i budsjettåret 15 mill. kroner

Luster

Kommunen har vekst i folketalet. Luster har høge kraftinntekter, og derav frie inntekter (alt inkl. + havbruksmidlar) korrigert for variasjon i utgiftsbehov er på 136 prosent av landsgjennomsnittet (100). Kommunen har god overordna økonomi med høge disposisjonsfond og ei lånegjeld som ligg under landsgjennomsnittet målt etter driftsinntektene. Kommunen får ikkje skjønnsmidlar ut frå eit høgt inntektsgrunnlag.

Skatteutjamninga for kommunane

Skatteinntekter og utjamning for Luster

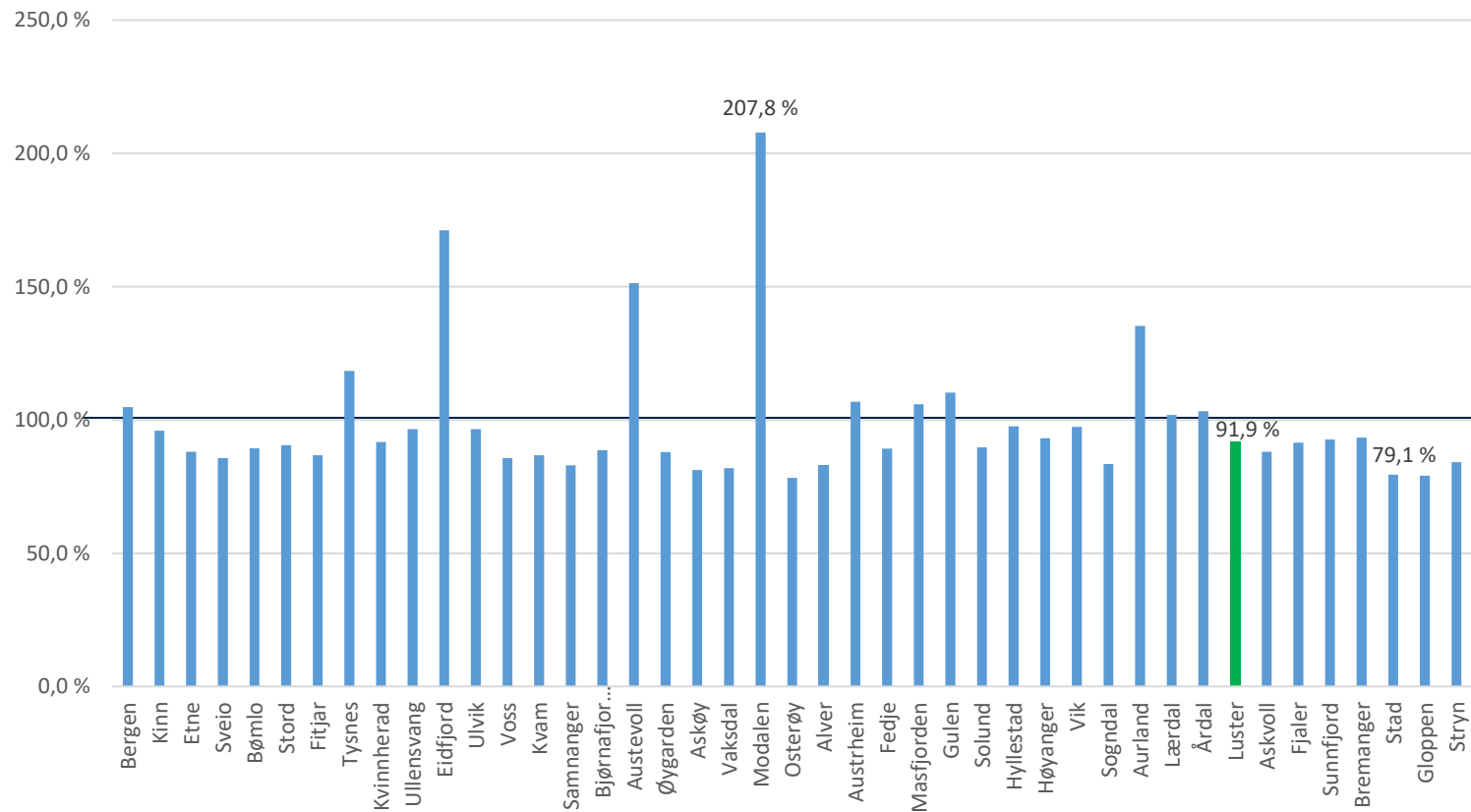
Skatteinntekter 2022

- per innbyggjar kr 35 967 – 88 prosent av landsgjennomsnittet (kr 40 714)
 - ordinær inntektsutjamning kr 2 848 per innbyggjar
 - tilleggskompensasjon kr 236
 - trekk for finansiering tilleggskompensasjon kr 593
- sum inntektsutjamning 13,1 mill. kroner
- etter inntektsutjamning 94,5 prosent

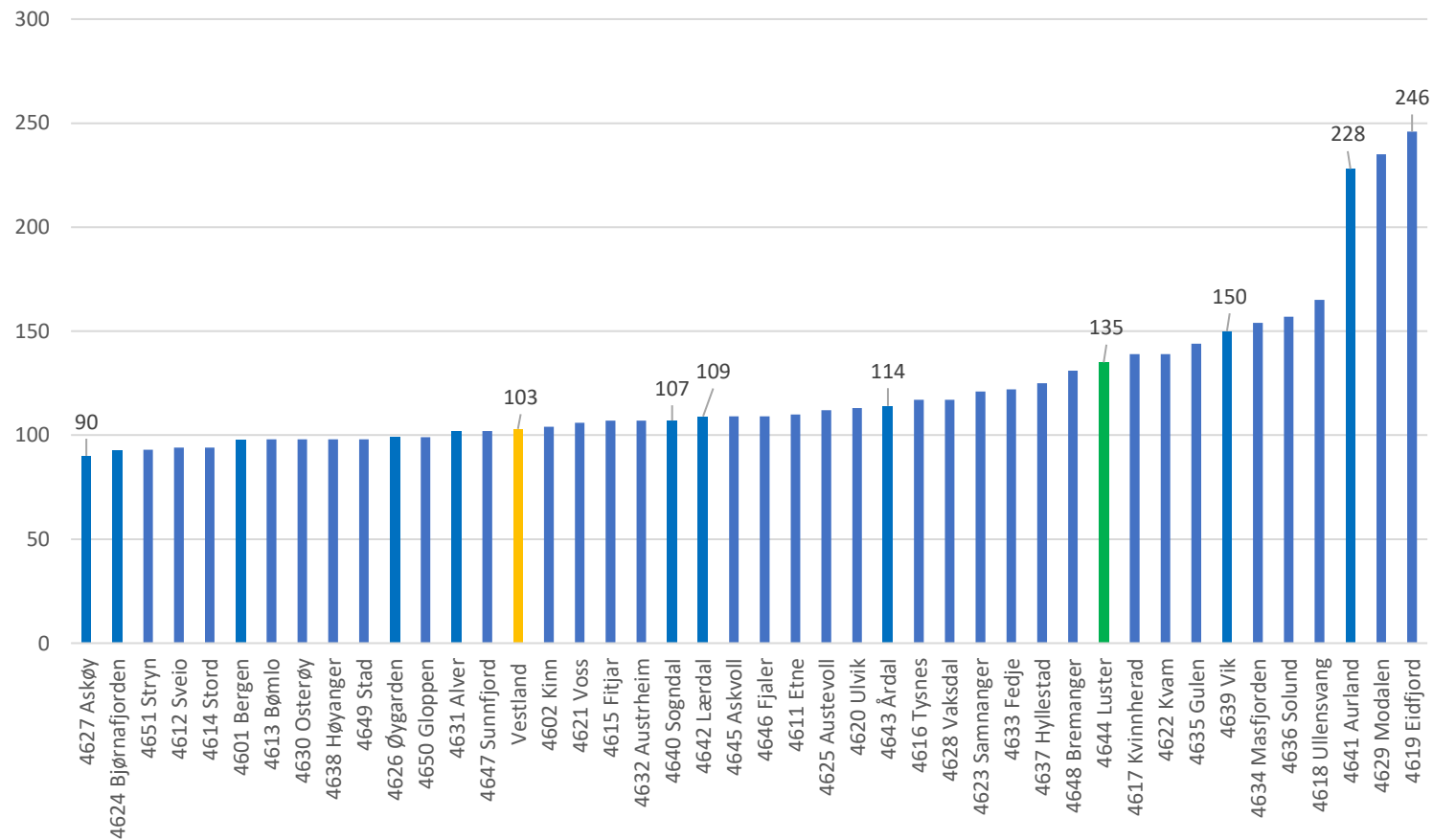
Vestland - gjennomsnittleg skattenivå

Gj.snittleg skattenivå per innbyggjar i prosent av landsnivået 100 (siste tre år)

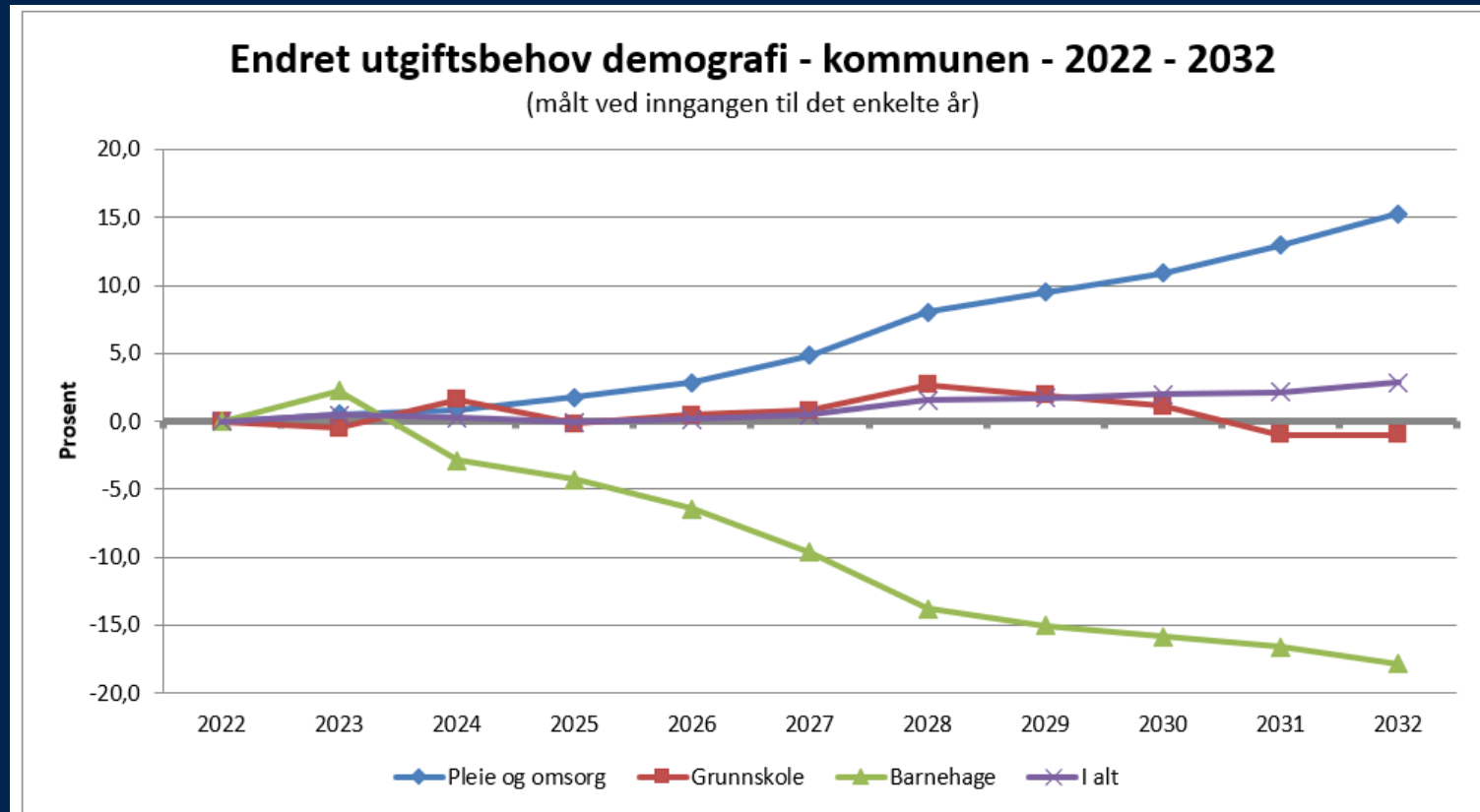
Frie inntekter korrigerert for variasjon i utgiftsbehovet

Frie inntekter i 2022 med tillegg av eideomsskatt, konsesjonskraft, heimfall og havbruk i prosent av landsgjennomsnittet av inntekt per innbyggjar. Kjelde: Kommuneproposisjonen 2024

Endringar i utgiftsbehov - utviklingstrekk for Luster

Kjelde: Demografimodell frå KS for Luster kommune

Statsforvaltaren i Vestland

Luster kommune – anslag frie inntekter 2024

Totalt rammetilskudd **230 777 000 kr**

Slik beregnes det samlede rammetilskuddet:

Innbyggertilskudd før omfordeling 159 450 610 kr [v](#)

Omfordeling:

Utgiftsutjevning **) 57 255 164 kr [v](#)

Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler 3 977 570 kr [v](#)

Tilskudd med særskilt fordeling 7 205 000 kr [v](#)

Inntektsgarantiordningen -390 227 kr [v](#)

Regionalpolitiske tilskudd:

Distriktstilskudd Sør-Norge 3 279 000 kr [v](#)

Anslag skatteinntekter **200 973 383 kr**

Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter.

Skatteinntektene er for **Luster kommune** anslått til **200 973 383 kroner** i 2024, inkludert inntektsutjevning.

Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene for 2024 før i januar 2025, er det gjort et anslag på hvor store skatteinntektene for 2024 vil være. I anslaget er det tatt utgangspunkt i nivået på skatteinntektene i 2022. For den enkelte kommune er skatteanslaget for 2024 deretter framskrevet i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget. Det betyr at det blir forutsatt en lik skattevekst per innbygger, med fordeling som i 2022.

Etter hvert som skattetallene foreligger omfordeles skatteinntekter mellom kommunene, for å utjevne forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. [Les mer om inntektsutjevningen](#)

[Frie inntekter 2024](#)

[Om inntektssystemet](#)

Om inntektssystemet

KOSTRA

KOSTRA –
(KOmmune-STat-RApportering)
er eit nasjonalt informasjonssystem
som gir styringsinformasjon om
kommunal og fylkeskommunal
verksemd.

Kommunar og fylkeskommunar rapporterer rekneskapsinformasjon og informasjon om tenester til staten, ved SSB. Data som er rapportert inn, blir publisert på [SSBs nettsider om KOSTRA](#) som grunnlagsdata, eller sett saman og publisert som nøkkeltal.

Gjennom KOSTRA har kommunane data til både å kunne sjå utviklingen i eigen kommune over tid, og samanlikne seg med andre kommunar eller grupper. Kostra-tal kan nyttast til å sjå på **produktivitet, prioritering og dekningsgrader**.

- KOSTRA gir innbyggjarar, media, kommunesektoren sjølv, staten og andre, muligheit for å få informasjon om det meste av kommunane og fylkeskommunane si verksemd.
- Kommunar og fylkeskommunar har plikt etter kommunelova å gi departementet løpande informasjon om ressursbruk og tjenesteyting til bruk i nasjonale informasjonssystemer.
- **Kontoplanen** i KOSTRA gir informasjon om og retningslinjer for inndelingen i funksjonar og artar (ressursbruken i kommunene) i regnskapsrapporteringen. Ein eigen rettleiar blir brukt i dette arbeidet, og denne blir justert kvart år for eventuelle endringar.

Kontoplanen er oppdelt etter:

Kontoklasse (drift, investering eller balanse)

Funksjon og Art: fortel om ressursbruken i kommunen

Kommunegrupper:

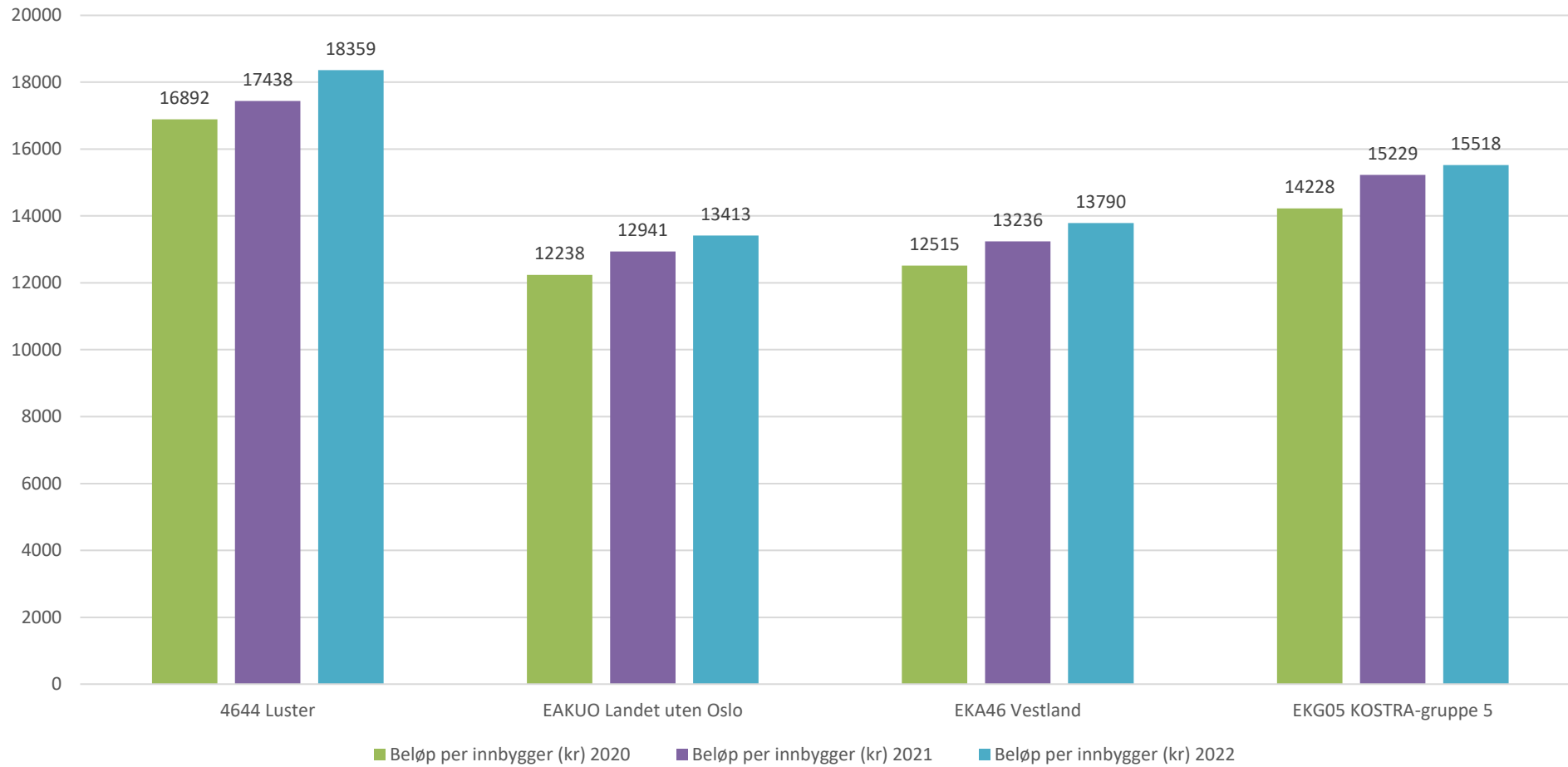
- 17 ulike kommunegrupperinger (etter kommunegruppering 2020 – kommuneinndeling 2024)
- Kommunane blir inndelt ut ifrå kommunens inntektsnivå, utgiftsbehov og folkemengde.
- **Luster gruppe 5:**
kommunar med 2 000 til 9 999 innbyggjarar, høge bundne kostnader og middels frie disponible inntekter per. innbyggjar

EKG05 - KOSTRA- gruppe 5

- 1511 - Vanylven
- 1560 - Tingvoll
- 1563 - Sunndal
- 1822 - Leirfjord
- 1840 - Saltdal
- 1851 - Lødingen
- 1867 - Bø
- 3324 - Gol
- 3328 - Ål
- 3423 - Stor-Elvdal
- 3428 - Alvdal
- 3433 - Skjåk
- 3434 - Lom
- 3438 - Sør-Fron
- 3452 - Vestre Slidre
- 4018 - Nome
- 4022 - Seljord
- 4211 - Gjerstad
- 4227 - Kvinesdal
- 4615 - Fitjar
- 4616 - Tysnes
- 4622 - Kvam
- 4628 - Vaksdal
- 4642 - Lærdal
- 4644 - Luster
- 4646 - Fjaler
- 4648 - Bremanger
- 5022 - Rennebu
- 5034 - Meråker
- 5041 - Snåase - Snåsa
- 5536 - Lyngen
- 5544 - Nordreisa - Ráisa - Raisi
- 5610 - Kárášjohka - Karasjok

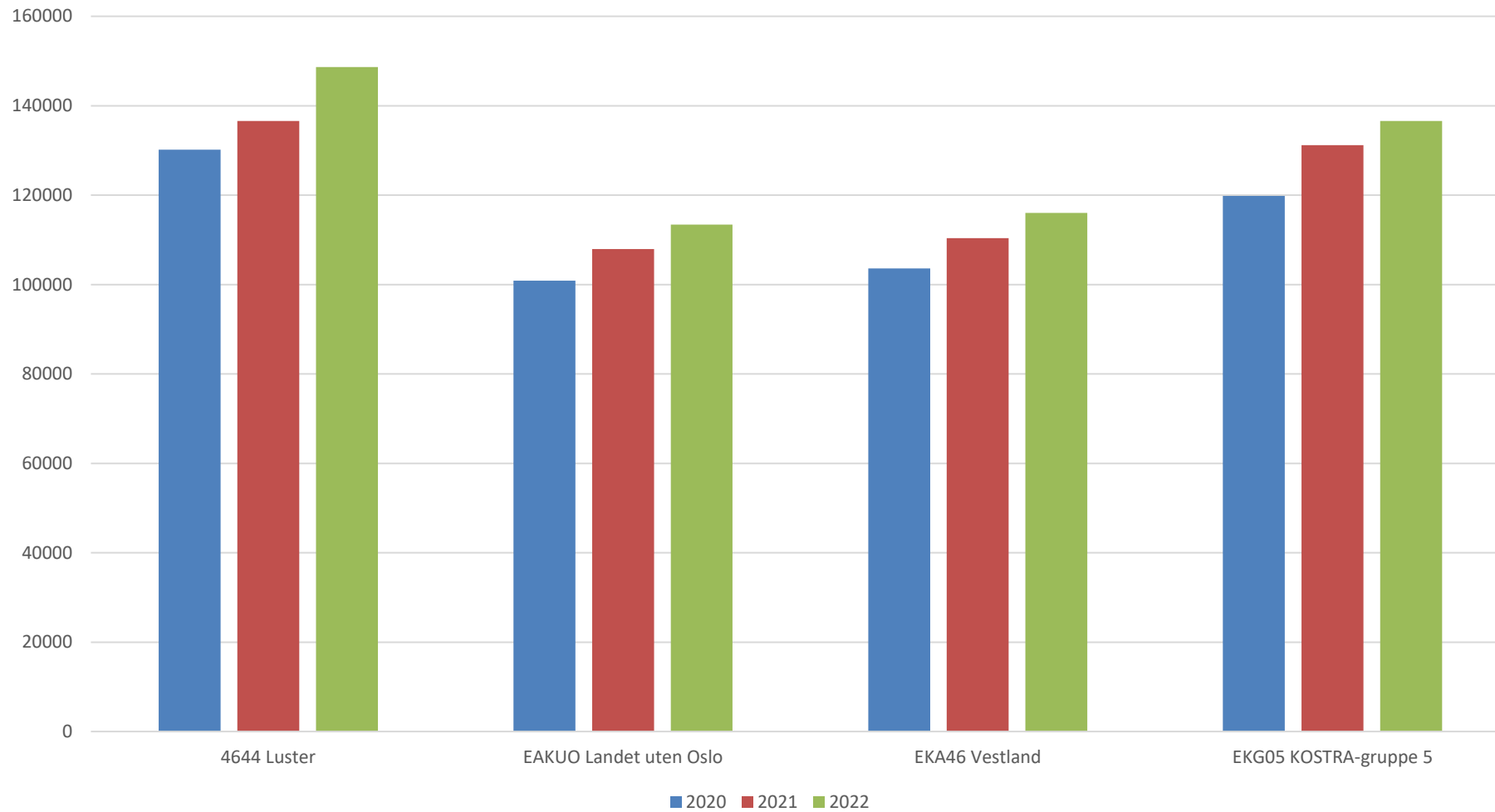
Grunnskule (brutto dr.utg. per innbyggjar)

Kjelde: SSB Kostra-statistikkbanken

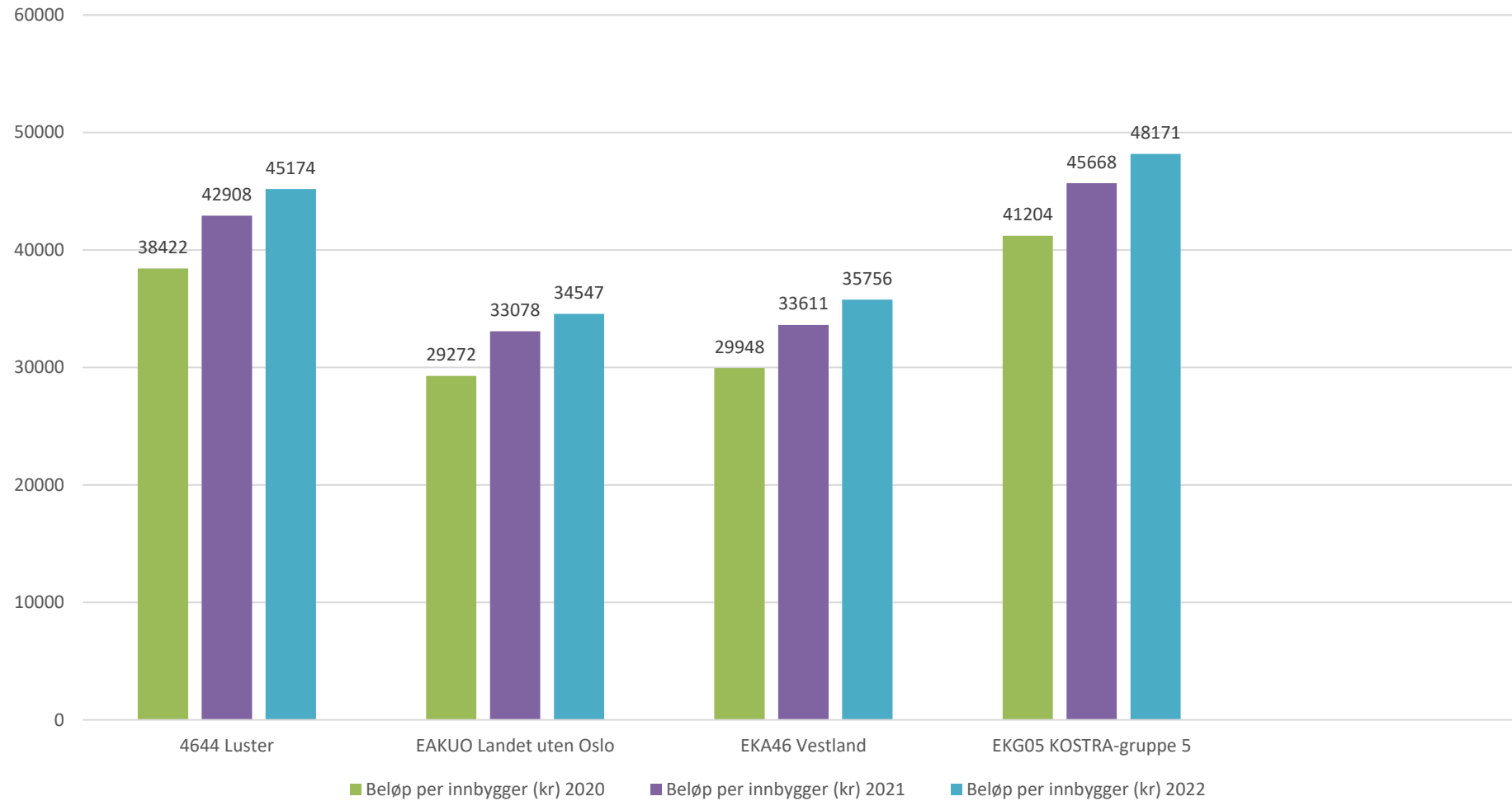
Korrigerte brutto driftsutgifter grunnskule per elev

Kjelde: SSB Kostra-statistikkbanken

Helse og omsorg (brutto dr.utg. per innbyggjar)

Kjelde: SSB Kostra-statistikkbanken

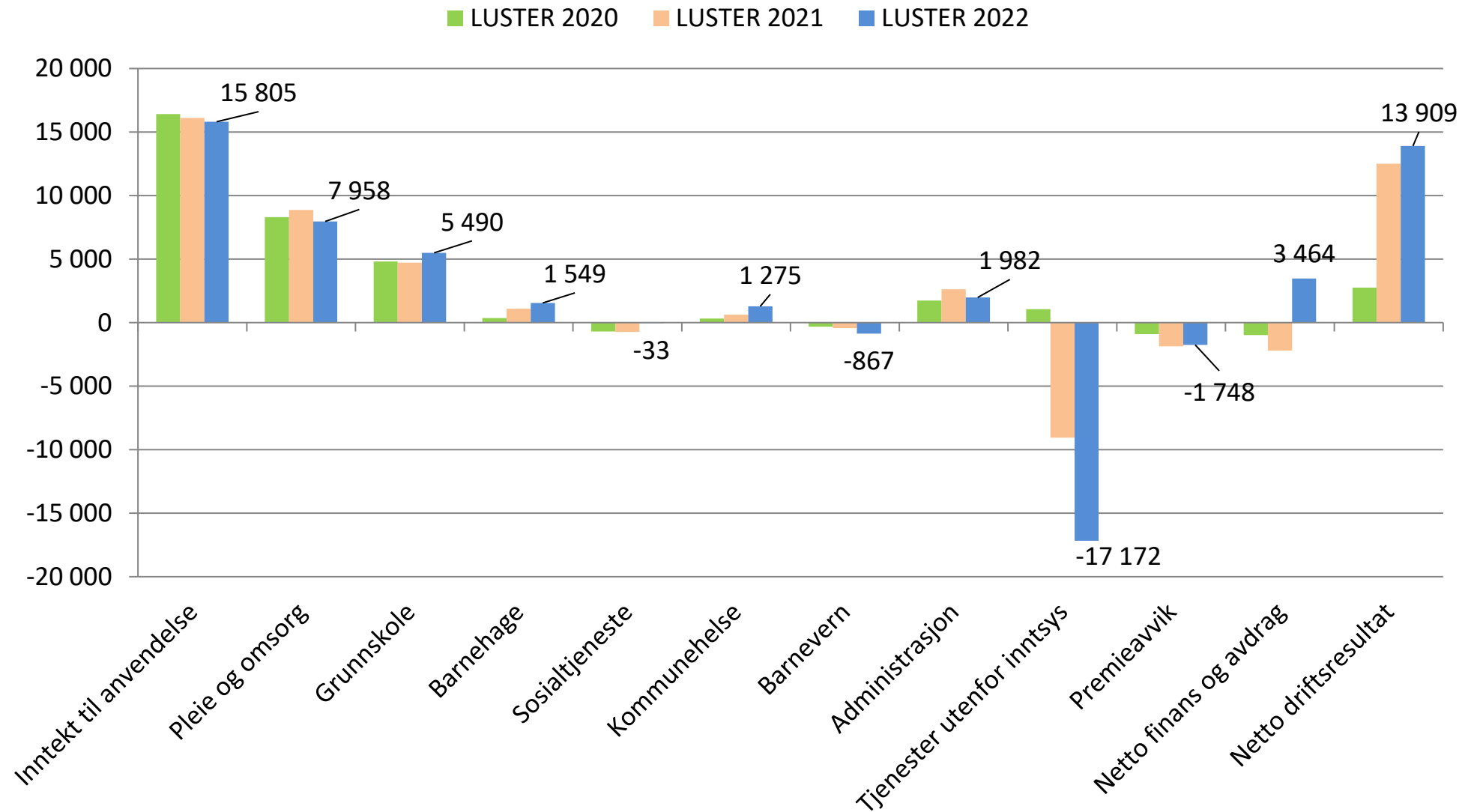

Kostra – andre vurderingar

- Andre vurderingar utover samanlikning av produktivitet, prioritering og dekningsgrader
 - Kommunane har forskjellig
 - inntektsgrunnlag
 - utgiftsbehov
 - Kvalitet

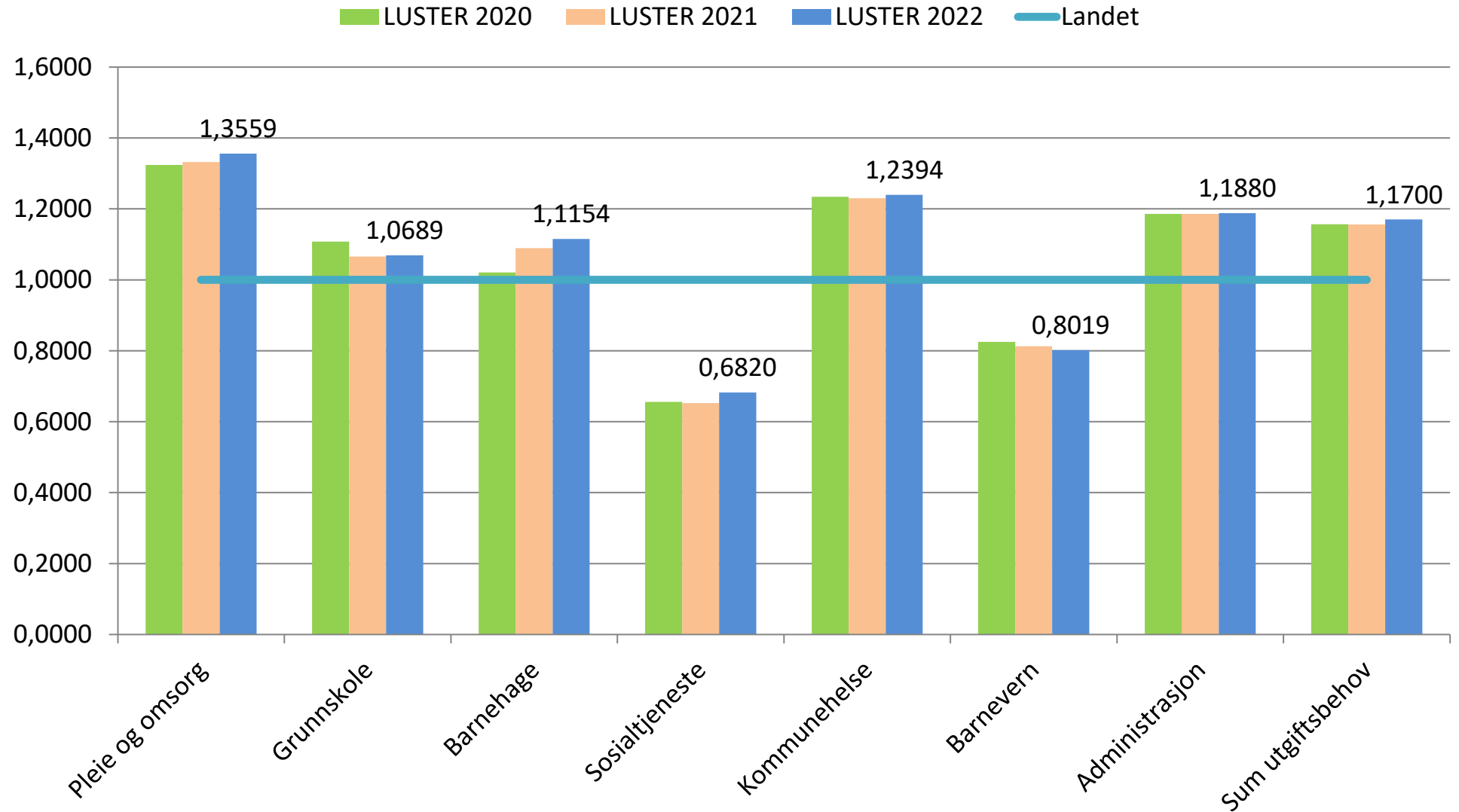
Luster kommune – ressursbruk med tal levert til Kostra samanlikna med landsgjennomsnittet (=0), kroner per innbyggjar

Kjelde: KS-modell for analyse av rekneskapstal - hovudmodell

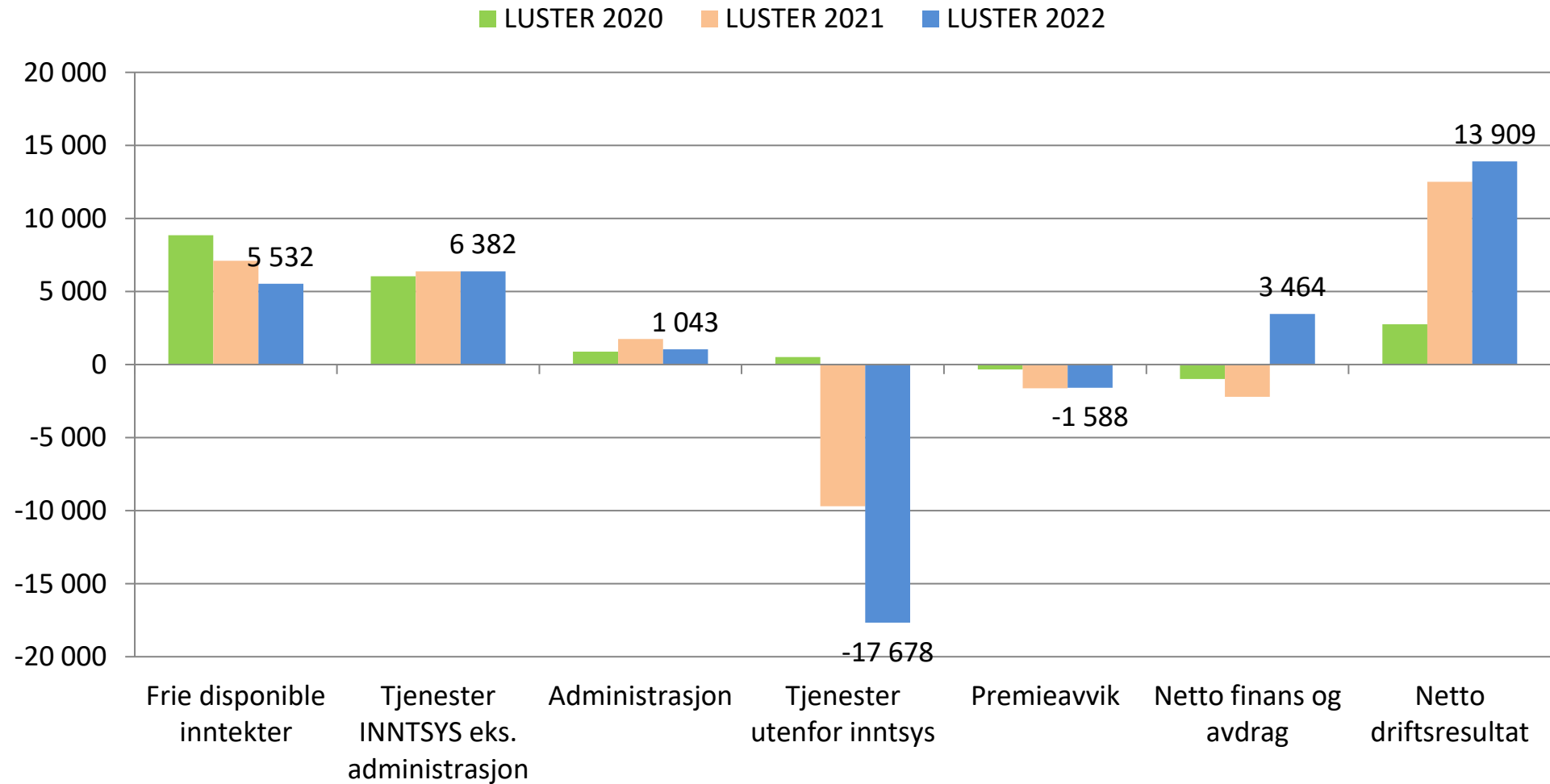
Luster - berekna utgiftsbehov sammenlikna med landsgjennomsnittet (=1). Kommunen blir kompensert/trekt for dette i rammetilskotet.

Kjelde: KS-modell for analyse av rekneskapstal - hovudmodell

Luster - frie disponible inntekter og ressursbruk (kr per innb) avvik fra landsgjennomsnitt(=0) korrigert for kommunens utgiftsbehov m.m (kroner per innbyggjar)

Statsforvaltaren si rolle

- Informasjon på heimesidene våre, Kostra-rapportering 2023:
[Kostra-rapportering for 2023 | Statsforvaltaren i Vestland \(statsforvalteren.no\)](https://statsforvalteren.no/kostra-rapportering-for-2023)
- Oppfølging av kommunane i rapporteringsfasen, m t p tidsfristar og skjemainnsending
- Samarbeid med KMD om Kostra-spørsmål frå kommunane
- Det er viktig med ein plan på arbeidet med Kostra-rapportering i kommunane
- Førebelse tal for 2023 kjem 15. mars og endelege tal 15. juni 2024